

Arkadiusz Marchewka

minister cyfryzacji

Interpelacja nr 15179

Interpelacja w sprawie ujawnionych propozycji zmian w funkcjonowaniu portali i mediów społecznościowych

Szanowna Pani Minister,

w ostatnich dniach została ujawniona propozycja ustawowych zmian w funkcjonowaniu portali i mediów społecznościowych. Niestety, dokument nie został opublikowany na stronie internetowej Ministerstwa Cyfryzacji, a w mediach. To zaskakująca praktyka, biorąc pod uwagę fakt, że przedstawiciele resortu w publicznych wystąpieniach zapewniają, iż „projekty opracowane w Ministerstwie są procedowane z zachowaniem całkowitej transparentności”.

W reakcji na upublicznienie dokumentu, Pani Minister przedstawiła stanowisko, z którego wynika, iż trwają prace nad nowelizacją ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Jej celem ma być walka z mową nienawiści i tzw. „fake newsami”. Po zapoznaniu się z treścią dokumentu, który został przygotowany w Ministerstwie Cyfryzacji stwierdzam, że wzbudza on wiele wątpliwości.

Zgodnie z przygotowanym projektem, usługodawcy usług świadczonych drogą elektroniczną dostępnych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (w tym portale z wiadomościami lub portale społecznościowe), nie mogliby ograniczać ani w jakikolwiek inny sposób utrudniać dostępu do tych usług lub dystrybucji przekazanych do rozpowszechniania komunikatów i wypowiedzi. Takie rozwiązanie trudno pogodzić z prawem redakcji do kształtowania swojej linii programowej (np. komentarzy niezgodnych z regulaminem serwisu) oraz prawem do pobierania opłat za korzystanie z danego portalu (np. za czytanie artykułów prasowych publikowanych w Internecie).

Niejasne są również zapisy przewidujące nakaz stworzenia użytkownikom portali możliwości publicznego oznaczania publikowanej treści jako wiarygodnej lub nie. Rodzi to bowiem obawy związane z możliwością opłacania konkretnych osób, które masowo będą oznaczać konkretne treści jako niewiarygodne ze względu na to, że są one niewygodne dla konkretnych podmiotów, co zamiast zwiększyć wiarygodność informacji podawanych w sieci, może przyczynić się do jeszcze większej dezinformacji.

Inne kontrowersyjne rozwiązania proponowane w projekcie to fakt, że jeżeli prowadzący portal wykasuje jakiś komentarz lub inną treść, to jego autor może wnieść do sądu o jego przywrócenie, a sąd w ciągu 24 godzin będzie musiał zdecydować, czy przywrócić daną treść czy nie. W projekcie nie zostało precyzyjnie określone, co należy zrobić z komentarzami i postami, które jawnie nawiązują np. do rasizmu i łamią regulamin serwisu, a co za tym idzie

nieznane są kryteria, jakimi sąd będzie się kierował przy ocenie czy nakazać przywrócenie danej treści opublikowanej przez internautę. Bardzo optymistycznie wygląda też w projekcie założenie, że sąd będzie rozpatrywał wniosek w ciągu zaledwie 24 godzin.

Ponadto, w dokumencie wskazano, że Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji ma stać się „krajowym punktem kontaktowym w zakresie usług świadczonych drogą elektroniczną w ramach środków społecznego przekazu”, przy czym jego kompetencje w tym zakresie w projekcie ustawy są dalece nieprecyzyjne. W dokumencie przewidziano jedynie odpowiednie stosowanie art. 18 ustawy o radiofonii i telewizji mówiącego o zakazie propagowania działań sprzecznych z prawem, polską racją stanu oraz postaw i poglądów sprzecznych z moralnością i dobrem społecznym. Przewodniczący KRRiT ma także w założeniu współregulować formę i sposób organizacji mechanizmów weryfikacji wiarygodności informacji w sieci.

Jest rzeczą niepokojącą, iż projekt ustawy został przedstawiony opinii publicznej nie przez Ministerstwo Cyfryzacji, ale przez media, które zdobyły go drogami nieoficjalnymi. Budzi to wątpliwości w zakresie transparentności prac nad projektem ustawy. Pani Minister w publicznej wypowiedzi stwierdziła, że dokument, który ujrzał światło dzienne nie jest „oficjalnym projektem ustawy”, aby później stwierdzić, że „jest nowelizacja istniejących przepisów”, co pozostaje w wewnętrznej sprzeczności, albowiem nowelizacji istniejących przepisów trzeba dokonać właśnie w formie ustawy. Podobno miało też miejsce spotkanie w rzeczonyj sprawie z przedstawicielami portalu społecznościowego Facebook. W związku z powyższym, kieruję do Pani Minister następujące pytania:

1. Kto w Ministerstwie Cyfryzacji przygotował rzeczony projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw?
2. Jakie materiały robocze stanowiły podstawę do przygotowania projektu ustawy, o którym mowa w pytaniu 1.?
3. Z przedstawicielami jakich podmiotów prywatnych (właścicieli portali) oprócz Facebooka rozmawiali w tej sprawie przedstawiciele Ministerstwa Cyfryzacji? Jakie są wyniki tych rozmów?
4. W jakim celu w projekcie ustawy nadano nowe zadania Przewodniczącemu Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji i na czym mają one dokładnie polegać w kontekście daleko idącej nieprecyzyjności obecnego projektu?
5. Kiedy będzie znana końcowa wersja projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw?
6. Jak będzie przebiegał proces legislacyjny dotyczący projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw zarówno na etapie prac w Ministerstwie Cyfryzacji, jak i konsultacji międzyresortowych?
7. Z kim jeszcze zamierzają się spotkać przedstawiciele Ministerstwa Cyfryzacji w rzeczonyj sprawie?
8. Jak Ministerstwo Cyfryzacji zamierza zniwelować problem potencjalnej dezinformacji spowodowanej fałszywym oznaczaniem treści w Internecie jako niewiarygodnych?
9. Jak Ministerstwo Cyfryzacji zamierza umożliwić redakcjom i portalom internetowym prowadzenie własnej linii redakcyjnej oraz limitowanie dostępu do treści w zależności np. od wykupienia prenumeraty?

10. W jaki sposób planowane jest egzekwowanie przygotowywanych przepisów wobec portali internetowych?
11. Na jakiej podstawie i kryteriach sąd decydowałby o przywróceniu danej treści w Internecie w postępowaniu zainicjowanym przez usługobiorcę niezadowolonego z wykasowania zamieszczonych przez niego w Internecie treści?
12. Dlaczego dokument opisywany publicznie jako projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw nie został oficjalnie opublikowany przez Ministerstwo Cyfryzacji na swojej stronie internetowej?
13. Jakie działania zamierza podjąć Ministerstwo Cyfryzacji, wykorzystując istniejącą w polskim prawie procedurę „notice and take down”, aby zwalczać w Internecie mowę nienawiści i tzw. fake newsy.

Z poważaniem,

Arkadiusz Marchewka